

роздрібної торговельної мережі.

Принцип економічності товаропостачання передбачає мінімізацію коштів на організацію закупівель, завезення і зберігання товарів. Одним із можливих напрямів забезпечення цього принципу є оптимальне використання парку транспортних засобів, які застосовуються для завезення товарів від постачальників до роздрібної торговельної мережі, механізація завантажувально-розвантажувальних робіт, правильне та вчасне оформлення документів з відпуску та приймання товарів. Поряд з цим важливо забезпечити товаропостачання з мінімально можливими розмірами запасів товарів як у підприємствах роздрібної торгівлі, так і в інших учасників даної системи (на складах виробничих та оптових торговельних підприємств - постачальників) [1, с. 105-106].

Таким чином, для удосконалення процесу товаропостачання роздрібної торговельної мережі з постачальниками товарів повинні бути налагоджені господарські зв'язки, переважно прямі і довгострокові договірні взаємини, що дозволяють закуповувати товари безпосередньо у постачальників-виробників на стабільній довгостроковій основі. Проте, для того, щоб зазначені процеси відбувались ефективно та продумано, необхідно притримуватись ряд вимог та принципів до їх раціональної організації.

Список використаних джерел

1. Маркетингові дослідження ринку – початкова фаза комерційної діяльності // Комерційна діяльність: підручник / за ред. П. Ю. Балабана. – Харків : Світ книг, 2015. – С.102-109.
2. Ринкові чинники впливу на ефективність комерційної діяльності підприємства // Комерційна діяльність : підручник / за ред. П. Ю. Балабана. – Харків : Світ книг, 2015. – С.109-113.

Троць І.В.

канд. екон.наук,

доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту,

Хмельницький кооперативний

торговельно-економічний інститут

ДЕТЕРМІНАНТИ БАНКРУТСТВА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні умови економіки характеризуються нестабільністю та динамічністю умов господарювання для всіх суб'єктів підприємницької

діяльності, що обумовлює необхідність ефективного управління, гнучкого реагування та вчасного виявлення і запобігання кризовим явищам. Ключовим завданням сучасних підприємств стає збереження та закріплення власних позицій на ринку через превентивне управління діяльністю та недопущення поглиблення кризових явищ і виникнення неплатоспроможності підприємства.

Із зростанням кількості неплатоспроможних підприємств проблема управління підприємством в кризових умовах розвитку залишається досить актуальною, потребує поглибленого дослідження та пошуку шляхів її вирішення, зокрема у завчасному виявленні дестабілізуючих факторів.

Першоджерелом розвитку, виникнення та поглиблення кризових явищ у діяльності підприємства є причини-провокатори неплатоспроможності, тобто детермінанти, що її обумовлюють. Несвоєчасне виявлення та запобігання детермінантам кризи провокує її поглиблення, доведення до неплатоспроможності підприємства.

В свою чергу неможливість відновлення платоспроможності призводить в кінцевому підсумку до банкрутства підприємства. Саме тому, першочерговим завданням для управлінської ланки будь-якого підприємства має виступати своєчасне виявлення, визначення та завчасне запобігання детермінантам поглиблення кризи і недопущення до неплатоспроможності та банкрутства підприємства.

Загалом детермінанти банкрутства підприємств поділяються на екзогенні (зовнішні), які є наслідком динамічних змін зовнішнього середовища та ендогенні (внутрішні), які цілком і повністю залежать від вмілого управління та кінцевих результатів діяльності підприємства.

Цілком погоджуємося з думкою Гук О.В. [1], що систематизація факторів виникнення кризових явищ створює об'єктивні підстави для формування ефективної антикризової політики. У зв'язку з цим, детермінанти було об'єднано в групи (табл.1).

Детермінанти банкрутства підприємств

Екзогенні		Ендогенні	
економічні	- макроекономічна нестабільність; - спад виробництва; - інфляція	виробничі	- неефективне використання ресурсів; - дефіцит власних оборотних активів - низький рівень організації виробництва
політичні	- політична нестабільність держави; - прояви дискримінації зі сторони уряду	управління	- низька якість менеджменту; - блокування інновацій та раціоналізаторства; - негнучка система управління
правові	- недосконалість господарського законодавства; - недосконалість податкового законодавства	планування	- недосконалість механізму ціноутворення; - значна питома вага непродуктивних витрат
демографічні	- структура та рівень добробуту населення; - зменшення купівельної спроможності населення	організації	- бездіяльність юридичних служб підприємства
природні	- стихійні лиха; - природні катаклізми	контролю	- відсутність контролю за договірними відносинами; - нерозвинутість фінансового контролінгу

Таким чином, можемо зробити висновок, що сьогодні існує значна кількість факторів неплатоспроможності і розглядати їх слід з врахуванням не лише внутрішніх, але зовнішніх загроз, що дасть можливість оцінити реальний стан підприємства і здійснити всі можливі контрзаходи по ліквідації негативних факторів і недопущенні банкрутства.

В свою чергу детальне вивчення детермінант банкрутства сприяло б розробці конкретних шляхів його недопущення, що є вкрай необхідним у сучасних кризових умовах господарювання.

Список використаних джерел

1. Гук О. В. Фінансова криза на підприємстві: причини, наслідки та способи подолання / О. В. Гук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – №2, Т.2. – С. 230–235.
2. Троц І. В. Визначення поняття банкрутства та причини його виникнення у сучасних умовах розвитку / І. В. Троц // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : «Економіка». – 2011. – Вип. 5 (2). – С. 221–228.